

БИОГРАФИЈА

Михаила Андрејевича Милорадовића

(Википедија - основни текст)

Михаило потиче из племићке породице Полтавске губерније. По оцу потиче из рода Милорадовића – Храбреновића из Житомислића, из Херцеговине. По мајци Марији Андрејевној Горленко потиче из породице украјинских козака пуковника. Његов отац Андреј Степановић Милорадовић био је намесник Малоросије (1779. – 1783.).

У периоду од 1783. до 1787. г. (12 – 16 година) школовао се у Немачкој и Француској. Са 16 година бива (1787. г.) уписан у Измајловски гардијски пук где у априлу т.г. бива произведен у чин подофицира.

Први период војне каријере

Учествоје у Руско-шведском рату, у периоду од 1788. – 1790. г. када у јануару 1790. г. бива произведен у чин поручника. Капетан – поручник постаје у јануару 1792. г., а капетан 1796. г. У септембру 1797. г. постаје пуковник Измајловског пука. У јулу 1798. г. постаје генерал-мајор Апшеронског мушкетирског пука.

Учествоје у Италијанском и Швајцарском походу где увек иде унапред, испред свога пука. Његов лични пример више путе бива пресудан за исход борбе. Показује изузетну сналажљивост, брзину и храброст.

Суворов је толико заволео Милорадовића да га поставља на дужност дежурног генерала (свог блиског сарадника).

У рату, 1805. године, за показане способности добија чин генерал-лајтанта и друге награде. Учествоје у бици код Аустерлица.

Током Руско-турског рата, у периоду од 1806. – 1812. године, командује корпусом и 1806. г. ослобађа Букурешт од Турака, а 1807. г. наноси им поразе у биткама код Турбата и Облешти.

У септембру 1809. г. код Рассевата бива произведен у чин генерала пешадије.

У априлу 1810. г. бива постављен за Кијевског војног гувернера. Показује велику бригу за чиновнике под својом командом, као и за читаво кијевско друштво. Ово доказује чињеница да он лично учествује у гашењу пожара у Кијеву јула 1811. г. који је уништио скоро читав доњи град.

Отаџбински рат 1812. године

Од августа 1812. г. Милорадовић учествује у рату против Наполеона.

У Бородинској бици командује десним крилом 1. армије, а након тога преузима команду над гардијским корпусом **са којим успешно зауставља француске снаге. Он тиме омогућава организовано повлачење читаве руске војске.**

Са француским маршалом успева да договори привремено примирје током напуштања Москве од стране руске војске. Након тога, **у бици код Малог Јарославља, спречава Французе да разбију руске снаге.**

Током гоњења Наполеонове војске, гардијски пук **под личном Милорадовићевом командом прелази у претходницу и први напада непријатеља.**

Почетком новембра 1812. г., у бици код Вјазме, његов корпус у садејству са донским козацима, под командом атамана Платонова, сукобљава се са четири француска корпуса. Руси односе блиставу победу у којој Французи имају више од четири пута веће губитке од Руса.

Милорадовић тада стиче највећу славу као један од најискуснијих и најумешнијих команданата авангарде руске војске. Он наставља успешно гоњење Француза све до границе Руске империје, а потом и током заграничног похода, у периоду од 1813. – 1814. г.

За заслуге Милорадовић почетком фебруара 1813. г. добија почасно звање **генерала „при личности Његовог Величанства“** и право да први носи императорски вензел на еполетама. Већ 1. маја 1813. г. бива уздигнут у племићку титулу грофа Руске империје. Његова девиза била је: *„Моја правичност ме одржава“*.

У бици код Лајпцига (октобар 1813. г.) командује руском и пруском гардом, а у марту 1814. г. **учествује у заузимању Париза.** У мају исте године бива постављен за команданта пешадијске резерве, а у новембру за команданта гардијског корпуса.

Петроградски војни генерал-гувернер

У августу 1818. г. Милорадовић бува постављен за петроградског војног генерал-гувернера, управника града и члана Државног савета. За ову дужност он се озбиљно припрема ангажујући стручне људе пошто је његова надлежност веома широка укључујући и полицију у граду. Активно се бави унапређењем услова у затворима и побољшањем положаја затвореника. Организује кампању против алкохолизма, смањује број крчми и забрањује коцкање у њима.

Године 1820. лично испитује песника Александра Пушкина због његових антидржавних стихова и спасава га од прогонства у Сибир.

Као страствени љубитељ позоришта од 1821. г. налази се и на челу Комитета за управљање позориштима.

Устанак декабриста

Користећи смрт Александра 1. и период „међуцарства“ односно период неизвесности око наследника престола, декабристи, као део масонске завере, дижу устанак 14. децембра 1825. г. и подбуњују војску.

Иако уочи 14. децембра Милорадовић има наређење од (будућег цара) Николаја 1. да ухапси вође завере, он то не чини. *Уместо тога, одлучује се да лично дође на Сенатски трг, пред побуњену војску, и да лично убеди побуњене јединице да положи заклетву Николају 1.* Да би спречили Милорадовића да успе у својој намери, заверенци врше атентат на њега. Од једног од њих добија из пиштоља метак у леђа, а од другог убод бајонетом. Метак му је пробио плућа и зауставио се испод десне брадавице. Када су лекари извадили метак, Милорадовић, видевши да је из пиштоља, говори: „Хвала Богу! Ово није војнички метак. Сада сам срећан!“

Свестан да умире, Милорадовић диктира своју последњу вољу. Он моли императора да, ако је могуће, ослободи све његове кметове. **По његовом тестаменту око 1500 људи добија слободу.**

Император Николај 1. у писму свом брату пише следеће речи: „Јадни Милорадовић је преминуо! Његове последње речи биле су да се врати сабља коју је добио од тебе и да се његови кметови пусте на слободу.

Целог живота ћу га оплакивати!“

Генерал Михаил Андрејевич Милорадовић је сахрањен уз најивше почести 21. децембра 1825. г. у Духовској цркви Алекдсандро-Невске лавре у Петрограду.

За велики број подвига и заслуга носилац је **19 руских ордена, одликовања, предмета и признања** од којих су најзначајнији: Орден Светог Александра Невског (1799. г.), Дијамантски знаци за Орден Светог Александра Невског (1812.г.), титула грофа Руске империје (1813. г.). Поред тога, носилац је и **8 страних одликовања.**

У књижевности песник Фјодор Глинка, који је као ађутант служио под командом Милорадовића у периоду од 1812. до 1816. год., посветио му је више песама и записа у којима је описао његову храброст и карактер.

Град Петроград одужио се свом великом градоначелнику **и спомеником** који је откривен 4. децембра 2015. године, а налази се код Московских врата.

У области нумизматике Централна банка Русије издала је 2012. године **новчић од 2 рубље са портретом генерала Милорадовића.**

У филателији 1912. г. издата је и **јубиларна поштанска марка** Красинског округа поводом стогодишњице учешћа Милорадовића у бици код Красног.

У новије време његов лик појављује се у пет филмова.

И у области музике, Милорадовић није заборављен. Валериј Халилов је компоновао **марш под називом „Генерал Милорадовић“** посвећен његовом јунаштву.

У Руској армији, од августа 1912. г., **38. пешадијски Тобољски пук носи име генерала, грофа Милорадовића.**

Награде

- Орден Свете Ане I реда (14. мај 1799. г. за подвиг код Лека)
- Орден Светог Јована Јерусалимског, командорски крст (6. јун 1799. г. за заслуге код Басинјана)
- Дијамантски знаци за Орден Свете Ане I реда (13. јун 1799. г. за подвиг код Требије)
- Дијамантски знаци за Орден Светог Јована Јерусалимског (20. септембар 1799. г. за подвиг код Новија)
- Орден Светог Александра Невског (29. октобар 1799. г., за подвиг у Швајцарској)
- Орден Светог Георгија III реда (12. јануар 1806. г., за подвиг у кампањи 1805. г.)
- Орден Светог Владимира II реда (16. март 1807. г., за победе над Турцима)
- Златна сабља са дијамантима и натписом „*За храброст и спас Букурешта*“ (23. новембар 1807.г.)
- Дијамантски знаци за Орден Александра Невског (26. август 1812. г., за подвиг код Бородина; указ од 15. октобра 1817. г.)
- Орден Светог Георгија II реда (2. децембар 1812. г., за подвиг у кампањи те године)
- Орден Светог Владимира I реда (2. децембар 1812. г., за подвиг у кампањи те године)
- Императорски вензел на еполетама (9. фебруар 1813. г., за заузеће Варшаве)
- Титула грофа Руске империје (1. мај 1813. г., за подвиге у априлским и мајским биткама)

- Златна сабља са ловоровим венцем (1813. г., за подвиг код Кулма)
- Орден Светог Андреја Првозваног (8. октобар 1813. г., за подвиг код Лајпцига)
- Знак разликовања Војног ордена (8. октобар 1813. г., за подвиг код Лајпцига)
- Сребрна медаља „У спомен Отаџбинског рата 1812. године“
- Бронзана медаља „У спомен Отаџбинског рата 1812. године“
- Дијамантски знаци за Орден Светог Андреја Првозваног (30. август 1821.)

СТРАНА ОДЛИКОВАЊА

- Орден Светих Мауриција и Лазара, велики крст (Сардинија, 1799. г.)
- Војни орден Марије Терезије, командорски крст (Аустрија, 1799. г.)
- Аустријски орден Леополда, велики крст (Аустрија, 1813. г.)
- Орден Црног орла (Пруска, 1814. г.)
- Орден Црвеног орла I реда (Пруска, 1814. г.)
- Кулмски крст (Пруска, 1816. г.)
- Војни орден Максимилијана Јосифа, велики крст (Баварска, 1814. г.)
- Орден верности, велики крст (Баден, 1814. г.)

Други приказ о Михаилу заснован је на извору:

1. ПАНАРИН Игор Николајевич, 1958. – „Јалта 2 и крах империје паразита“, Београд: Српски институт за правне и политичке безбедоносне студије: Србски културни центар „Ђирилица“, 2025. (Едиција Хибридни рат).

ОПРЕМА КЊИГЕ:

- 1.1. БАЈАТОВИЋ Душан, стр. 9. -14.: Енергетска безбедност у вртлогу хладног рата.“
- 1.2. РИСТАНОВИЋ Елизабета, КРГА Бранко, стр. 14. – 27.; „Испреплетене нити заједничких борби и победа: српски и руски народа на мети хибридног рата.“

МИХАИЛ АНДРЕЈЕВИЋ МИЛОРАДОВИЋ

Генерал Михаил Андрејевић Милорадовић је потомак из: „ ... славног рода Милорадовића који су раније из Житомислића у Херцеговини, не желећи да се одрекну своје вере, емигрирали у Русију. Скоро два века ова племићка породица је служила на бранику православног царства.“ ¹

Особитост Михаиловог порекла је и чињеница да је он праунук познатог пуковника Михаила Илијевића (Илијиног) Милорадовића. Он је, по препоруци грофа Саве Владиславића, постао: „ ... овлашћено лице руског императора на Балкану ...“, те је као такав 1711. године организовао устанак Црногораца и Херцеговаца против турског јарма. Овај Први српски устанак, иако у почетку веома успешан, је на крају сломљен због по Русију веома неповољног завршетка руско-турског рата 1711. године код Прута. Међутим, од тог времена Срби долазе: „ ... под заштиту руског цара ... и никоме другоме не треба да се поковавају. Руски цар је често слао Црногорцима новац и богате дарове у знак захвалности што су, на његов позив, смело кренули у борбу.“ ²

Имајући у виду овакво порекло, није чудо што је: „ ... генерал Михаил Андрејевић Милорадовић постао један од најистакнутијих војсковођа Руске царевине, а посебно се истакао током Наполеоновог похода на Русију. Овај **саборац Кутузова** и јунак Бородинске битке био је омиљени **ученик великог Суворова**, под чијом командом је служио у ратовима против Турске и Пољске.“ ³

Има још једна дивна посебност о њему. Наиме, земни остаци нашег Михаила почивају неколико корака од земних остатака његовог учитеља великог Суворова у цркви Светог Александра Невског у Петрограду. Заједно су били у рату, заједно су и у смрти.

Генерал Михаил Андрејевић Милорадовић, рођен 1771. године, био је: „ ... човек широке душе, прави војсковођа који је увек делио судбину својих војника од којих се никад није одвајао. Уважавали су га и непријатељи који су испредали приче о његовој војничкој храбрости и умећу. После битке код Лајпцига, цар Александар 1. доделио му је **титулу грофа** и право да носи царев монограм на својим еполетама, а после тријумфалног уласка у Париз, 1814. године, и **почасно право да носи Георгијевски крст**.

¹ 1.2., стр. 23.

² 1.2., стр. 23.

³ 1.2., стр. 23.

*Од 1818. године, па све до смрти (1825. г.) био је **војни губернатор Санкт Петербурга** кога су волели и ценили и војници и обичан народ. Спровео је антиалкохолну кампању, забранио коцкање у армији, осветлио град, изградио чувени Михаиловски дворца, зграде циркуса и многих просветних и културних институција. Био је почасни члан Руске академије наука.“¹*

Приликом устанка декабриста ... који је био **део масонске завере 1825.** године, Милорадовић је смртно страдао покушавајући да смири побуњене официре на Сенатском тргу.

Ова побуна декабриста била је део хибридног рата Запада против Русије који је, у крајњем исходу, довео до фебруарске револуције 1917. године и потоњег распада Руске царевине. Главни организатор преврата, по аутору, била је Велика Британија ... „²

¹ 1.2., стр. 23. и 24.

² 1.2., стр. 24.

Приредио Горан С. Аћимовић

Август, 2025. год.